

ARRELS

GEMMA ESTRADA I PLANELL

A classe, vaig demanar als meus alumnes de quinze anys que fessin la reflexió següent: què us preocupa de vosaltres mateixos, què us preocupa de la població on viviu i què us preocupa del país. De cadascun d'aquests àmbits havien de rumiar què feien o podien fer per canviar allò que els preocupava. D'ells mateixos en van saber parlar. Del país, la majoria van expressar que els preocupava la crisi econòmica i també si arribaria una Catalunya independent. Fins aquí, la seva resposta era previsible. Quan van haver de dir què els preocupava del seu municipi, la gran majoria no sabien dir-ne res.

Sovint m'he preguntat què és allò que fa que les persones se sentin d'un lloc. La pregunta se'm desperta una vegada més quan molts nois i noies em fan evident que no s'identifiquen amb cap lloc. I no es poden sentir subjectes actius d'un poble

o ciutat perquè no el viuen. Tot mirant la façana sud de la muntanya de Montserrat recordo la meva infantesa. El carrer, els camps d'ametllers, la vinya, el casal, la plaça... eren els llocs de trobada i d'escapada. Descobríem els camins, les masies i les fonts... I, al temps de les cireres, com ens agradava pujar als arbres! Cap pare o mare no ens portava a descobrir aquest paisatge. Hi anàvem sols o amb la colla d'amics. Els pares sempre tenien feina. Potser aquest fer autònom va ser un dels motius pel qual va arrelar en mi l'espai on visc.

Em ve a la memòria un dels programes del *Foraster* de TV3. No recordo el poble, però sí que tinc molt present la imatge que els nois que hi sortien continuaven vivint la infantesa com la que vaig viure jo. El seu parlar denotava estima al territori. En escoltar-los, vaig sentir-me alleujada, perquè em preocupa força com es desenvolupa

avui l'arrelament dels joves al territori, i sobretot, com es pot provocar que això es produeixi. I més encara si penso que l'experiència de fer-se i fixar-se al lloc serà essencial per a la seva futura implicació en el poble, més enllà de les festes i dels fets puntuals, com ara els relacionats amb el procés cap a la independència de Catalunya, que ha aconseguit engrescar i implicar molts joves. Potser trobarem el motiu de la poca radicació i podrem justificar-ho dient que és un fet relacionat amb el funcionament global de la societat, que els horaris laborals no deixen espai a les relacions familiars, que les persones canvien sovint de domicili i de feina, que hi ha formes diferents de relacionar-se a causa de les xarxes socials, etc. Segurament hi ha diverses explicacions raonables i raonades. Així i tot, quan observo que en els actes culturals, en moviments veïnals per a la defensa del patrimoni

natural o cultural, als plens municipals, la mitjana d'edat és de 40 anys, no deixo de pensar que cal fer-hi alguna cosa urgentment. Els adults (pares, mares, mestres, polítics...) haurem de revisar les nostres actituds envers els joves, des de l'escola, les famílies i les institucions. Hem de fer possible que els joves tinguin la possibilitat de copsar, de viure, de conèixer allò que per a nosaltres és essencial del lloc on vivim. Segur que la nostra actitud els ajudarà a decidir i a valorar quin ha de ser aquell arrelament que els donarà referents per al futur.

GEMMA ESTRADA I PLANELL (el Bruc, 1960) és professora de ciències socials a l'Institut de Collbató (Baix Llobregat). Ha publicat llibres sobre la història del Bruc i també estudis de recerca d'Igualada i l'Anoia. És membre del Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada i fundadora de la *Revista d'Igualada*.

FOTO: RAMON SUNYER / SOMSEGARRA.CAT